

YAREN ÖZDURAL

İSTİKLÂL ŞAİRİ'NDEN TÜRK GENÇLİĞİNE...

“Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.

O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;

O benimdir, o benim milletimindir ancak.”

“Korkma” dedi şair bizlere. Korkma, çünkü bu yurdun üzerinde dalgalanan al bayrak, daima gönderde olacaktı, bunu biliyordu şair. Biz millet olarak bir evin ocağı yanıyorsa orada yaşam vardır, orada umut vardır deriz. O yüzden zor durumda kalanlar “ocağım söndü” deyiimi ile kendilerini tanımlarlar. Vatan şairimiz Mehmet Akif Bey de bu konuya değinmiş. Bizim umudumuzu kaybetmeyip ocağımızı tüttürdüğümüzü, her an her yerde var olacağımızı belirtmiştir. Sonrasında, gönderden düşürmeyeceğimizi bildiği al bayrağımız için “o benim milletimin yıldızıdır” demiştir. Bu bize şunu göstermektedir: Yıldız bizim tabirimiz ile parlatır kendini belli eder, aydınlatır. En iyiler, en dikkat çekenler, el üzerinde tutulanlar için kullanılır. Zaten içerisinde yıldız bulunan bayrağımız bizim yıldızımızdır; en değerli, en kıymetlimizdir.

“Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!

Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celal?

Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...

Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!”

Burada bahsedilen hilâlin al bayrağımız olduğunu elbette biliyoruz. Ama bir hilâlin çehresini çatmaması... İşte bu bilmediğimiz bir kavram. Mehmet Akif Bey, bayrağımıza o kadar güzel bir anlam yüklemiş ki onun bu yaşanan durumlarda, o dönemki hadiselerden üzüleceğini düşünmüş. Ona moral vermiştir. İkinci mısradan bazılarının sandığının aksine “gül” fiil olarak kullanılmış. Üst mısra ile tezatlanmıştır. Milletimize en büyük desteği bayrağın öfkeli, celallenmiş ifadesinden kurtularak milletimize gülmesi ile vereceğini düşünmüştür belki de şair. Eğer bu durumdan vazgeçmezse ona al rengi veren kanlarımızı helal etmeyeceğimizi

söylemiş. O çok değer verdiği ve kişileştirerek anlam yüklediği bayrağımızı bir nevi tehdit etmiştir. Bu kıtadaki ünlem ifadelerine de anlayacağınız üzere şair de celallenmiş ve son mısırda milletimizin hakkını alamadığı izlenimini uyandıran bir eda ile hayıflanmıştır çok sevdiği bayrağımıza.

“Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.

Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!

Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.

Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.”

Şairin çok beğendiğim bir sözü vardır. Bu söz şairi benim gözümde İstiklâl ve Vatan Şairi yapmıştır: “Doğduğum günden beri aşğım istiklâle.” Bu sözün yansımalarını görürüz bu kıtada da. Esaret altında kalmayacağımızı ezelden beri, ebediyete kadar hür olacağımızı söyler şair. Bir de nutuk atar tabiri caizse. Kafa tutar düşmana. Kükremiş sel gibiyim, der. Karşımda kimse duramaz. Bendimi çiğnerim, vatanımı çiğnetmem, der. Deliyim, çoşkunum; o koca dağları bile yırtar atarım. Yalnız bu anlamıyla kullanılmamıştır buradaki dağ kelimesi. Yürek yarası anlamında da kullanılmıştır. Yüreğimdeki yaraları yırtarım, beni baskılayamaz onlar der belki de şair.

Düşününce bu sözleri söylemek bile yürek ister doğrusu. Okumak bile cesaret verir insana. Yazılmasındaki amacı tam olarak karşılar bu yüzden bu şiir. Cesurca okunur bu kelimeler, yiğitçe müdafaa edilir bu vatan. Yoksa biz buralara nasıl gelirdik?

“Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,

Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.

Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,

'Medeniyet!' dediğin tek dişi kalmış canavar?’”

Evet, garbın afakı çelik zırhlı duvarlar ile çevriliydi. Batı her yönden saldırıyordu artık. Varoluş mücadelemizi sürdürecektik gücümüz bile yoktu belki de. Ama diyor ya şair: “Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.” Yani benim sınırim yok. Benim göğsümdeki iman sonsuzluğu, kudreti ancak benim sınırim olabilir. İşte bu yüzden benim sınırimi aşmaya ne Batı'nın gücü yeter ne de bir başkasının. Bu kadar büyük bir imanı nasıl boğar der şair üçüncü mısrasında. Doğru; nasıl böyle bir azmi, böyle bir imanı boğabilirdi ki! Onların medeniyeti,

daha doğrusu medeniyet diye savundukları düşünceleri, Mehmet Akif'e göre canavardan başka bir şey değildi. Şu an bile Batı medeniyetine ulaşma arzumuz devam etmekte. Hâlbuki Batı'nın medeniyeti vahşi, acımasız, bir o kadar da korkak. Çünkü biliyoruz ki ellerindeki öldürücü silahlar, gemiler daha neler neler, bizi yıldırmaya yetmeyecekti. Onlar bizim imanımız karşısında şaşır kalacaklardı.

“Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.

Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.

Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...

Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.”

‘Arkadaş’ diye seslenir Mehmet Akif Bey bu kıtada bu şiiri okuyan vatan müdafacılarına. Vatanı neden müdafaa etmeleri gerektiğini söyler bana göre. "Alçaklara uğratmak" ne garip bir ifade değil mi? Aslında değil. Şiirin amacına uygun yine bu cümle de. İnsana alçak dendiğinde ne kadar gücenir değil mi? Alçaklara uğratmak işte bu demektir. Vatanını alçaltma der şair. Hep yüksekte tut. Gerekirse siper yerine kendini koy yine de bu akını bu hayasızca akını durdur. Çünkü herkes biliyordu: Bu hayasızca akın durmazsa bu ülkede hiçbir Türk kalmayacak, tabiri caizse vatan ellerimizden kayıp gidecekti.

Bu kıtada yalnızca kötü düşünceler yok. Bu emeklerin boşa gitmeyeceğine dair ümitler de var. Biz vatanımızı canla başla savunup düşmana teslim etmezsek Hakk'ın bize vadettiği güzel günler elbet gelecekti, geldi de fakat belki de bu şiiri okuyup canla başla mücadele edip şehit düşen atalarımız görmedi güzel günleri. Onların dişiyle tırnağıyla bize bıraktığı güzel vatanımıza artık biz gençler sahip çıkacağız. Hiçbir koşulda ümitsiz olmayacağız çünkü koşulların belki de en kötü olduğu günlerde atalarımız 'belki yarın belki yarından da yakın' diyerek ümitlerini yitirmediler. Kendilerini feda ettiler. Bizlere bu vatanperver insanların torunları olarak ümitsizlik yakışmaz.

“Bastığın yerleri 'toprak!' diyerek geçme, tanı:

Düşün altında binlerce kefensiz yatanı.

Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:

Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.”

Bir istatistik görmüştüm. Çanakkale'de metrekafe başına 6 bin mermi düştüğünü yazıyordu. O savaşıta mermiler çarpışmıştı. Ne küçük bir ihtimal değil mi iki merminin çarpışması? Ama o savaşıta bizim kazanmamız da küçük bir ihtimaldi. Elimizdeki malzemeler ile sınırlandırdı bizi düşman ve hayatının hatasını yaptı. O küçük ihtimali bizim yüce milletimiz gerçek yaptı. 6 bin mermi, sadece metrekafe başına! O mermilerin vurduğu binlerce asker, binlerce şehit, yere düşen binlerce naaş. Bu naaşlara kefen mi yeterdi? Bu kıta her gün toprak diyerek bastığımız yerin aslında binlerce kefensiz naaş olduğunu, bu vatan alınırken verilen onca şehitlerin hatırına da olsa asla vatani vermememiz gerektiğini söyler bize. Bir de o dönem vatanımıza karşılık teklif edilen başka toprak parçalarına değinir. Dünyalara değişme, der bu cennet vatani. Değışmeyiz yüce şair şüpheniz olmasın.

“Kim bu cennet vatani uğruna olmaz ki feda?

Şüheda fıskırarak toprağı sıksan, şüheda!

Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,

Etmesin tek vatanimden beni dünyada cüda.”

Gerçekten kim bu cennet vatan için kendini feda etmez ki? Öyle bir vatanda yaşıyoruz ki bir önceki kıtada değindiğimiz üzere toprakta yatan şüheda aşkına bile bu vatan kimseye bırakılmaz. Şair de bu konu hakkında yazmıştır bu kıtayı. Hatta vatan sevgisi öyle bir boyuttadır ki, vatan şairimiz canından cananından vazgeçer ama vatanından vazgeçmez. Allah'a onu vatansız, cüda bırakmaması için dua eder.

“Ruhumun senden, ilahî, şudur ancak emeli:

Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.

Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli,

Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli.”

Burada hepimizin bildiğı üzere ilahî kelimesi Allah için kullanılmıştır. Mehmet Akif Bey, Allah'tan tek isteğinin mabetlerimize düşman elinin değmemesi ve dinin temeli olan, bizim mücadelemize şahitlik eden ezanların susmaması olmuştur. Aslında burada ezana ve mabetlere yüklenen anlamı biraz daha iyi kavırıyoruz. Örnek vermek gerekirse, bizim kültürümüzde bir yer fethedildiğı zaman ilk yapılan şey orada ezan okumaktır. Oraya bir müslümanın geldiğini herkesin duymasını, gazanın gerçekleştiğini herkesin bilmesini isteriz. Ezan orada varoluşumuzun simgelerinden olmuştur tarih boyu. Bu yüzden ezan, bu kadar

önemlidir şair için. Sonraki adımlardan biri de oradaki mabetleri camiye çevirmektir. Ayasofya bu tür mabetlerden birine örnektir. Bunu tek yapan biz değiliz elbette. Vatanımızı elimizden almaya çalışan düşmanların da yaptığı bir şeydir bu. Yani şunu anlıyoruz buradan, mabedimize düşman girdiği anda artık orası bizim değildir. İlk yapacakları iş, orayı kendi mabetlerine çevirmek olacaktır. Bu da o bölgenin artık Türk yurdu olmadığı anlamına gelir. Mehmet Akif Bey'in yaptığı dua, aslında sadece mabetlerle sınırlı değildir bu yüzden. Vatanımıza namahrem girdi demektir camimize namahremin girmesi.

“O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,

Her cerihamdan, ilahi, boşanıp kanlı yaşım,

Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden na'sım;

O zaman yükselerek arsa değer belki başım.”

Bir önceki kıta ile bağlantılı olarak eğer bahsettiği emelleri yerine gelirse sevincinden mezar taşının bin secde edeceğini söylüyor şair. Buradaki ara sözcük olarak kullanılan “varsa” sözcüğü bizleri çok derinden etkiliyor. Çünkü biliyoruz ki birçok şehidimizin bir mezar taşı bile yok. Aynı zamanda her yarasından kan boşanarak ruha benzeyen naaşının yerden fıskıracağını ve ancak o zaman, belki, başının en tepeye, arşa çıkacağını söyler şair. Hâlbuki bizim inancımıza göre şehitlerimiz zaten cennetin en üst kademesindedir, bir nevi arştdır. Bu kıtada şair bir şehidin dilinden konuştuğuna göre böyle bir derdinin olmaması gerekir fakat yurdunun kurtulduğunu görmeden başı arşa bile yükselmez. İşte vatan sevgisi budur.

“Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!

Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.

Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal:

Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;

Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!”

Bu dizeler bütününe kıta demek yanlış olabilir ama bu dizeler bütününe tümüyle bayrağımıza yazıldığını söylemek yanlış olmaz. İlk mısradaki mecazımürsel sanatına rastlıyoruz yine. “Hilal” kelimesi bayrağımız için kullanılmış. Bayrağımıza birçok emir vermiş şairimiz. Senin için döktüğüm kanları, kaybettiğimiz canları unutma. Sana ve ırkıma yok oluş diye bir

şey yok. Hep var olacaksınız, hep hür olacaksınız, demiş şair bize ve bayrağımıza. İstiklâl ve hürriyetin bizim hakkımız olduğunu vurgulamış son iki mısırda.

İstiklâl şiirimiz yazılış amacına tam olarak uyan bir şiir olmuştur. Belki de marşımız seçilirken jürilerin aradığı özellikleri diğer şiirlerde bulamamasının sebebi o duyguyu tam olarak yaşayan ve şiirinde yaşatan birilerini arıyor olmalarıdır. Mehmet Akif Bey, tam da öyle biridir. Vatani için canını verebilecek cesarete sahip ve aynı zamanda çok yetenekli bir şairdir. İstiklâl Marşı ve daha birçok şiirinden de anlarız ki bizden de vatansever ve cesur insanlar olmamızı beklemektedir. Bizler de onların yolunda vatanını seven, her koşulda vatanını savunan gençler olmak için elimizden gelen gayreti göstereceğiz. Vatanımızı sadece silahla değil kalemle de savunacak, ülkemizi hep ileriye taşımak için uğraşacağız. Okullarımızda pazartesi sabahı ve cuma çıkışta Mehmet Akif Bey ve diğer nice insanın bize miras bıraktığı marşımızı göğsümüzü gere gere, bayrağımızın karşısında saygıyla okuyacağız. İstiklâlimize ve istiklâlimizin simgelerine gözümüz gibi bakacağız.

Allah bu millete bir daha 'İSTİKLAL MARŞI' yazdırmasin.